

เกี่ยวกับการให้เอกชนร่วมทุนในกิจการของรัฐ

ความเป็นมาของการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

มีการประกาศใช้ “พระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัย หรือผาสุกแห่งสาธารณชน พุทธศักราช 2471” เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ.

2471 โดยรัฐเป็นผู้ผูกขาดการประกอบกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภคแต่ผู้เดียว

เอกชนจะเข้ามาดำเนินการจัดทำจะต้องได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตหรือสัมปทานก่อน

กิจการที่ถือว่าเป็นกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค ได้แก่ การรถไฟ รถราง ขุดคลองเดินอากาศ ประปา ชลประทาน โรงไฟฟ้า ฯลฯ

และได้กำหนดกิจการอื่นที่จะดำเนินการได้ต้องได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตหรือสัมปทานก่อน เช่น กิจการประกันภัย ธนาคาร เครดิทฟองซิเออร์ในปี พ.ศ. 2475

ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองและได้เปลี่ยนแปลงผู้มีอำนาจในการอนุญาตจากพระมหากษัตริย์มาเป็นรัฐบาล

เกิดการปฏิวัตินำโดยจอมพลถนอม กิตติขจร หัวหน้าคณะปฏิวัติได้มีประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ลงวันที่ 26 มกราคม 2515 ยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้า

อันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พุทธศักราช 2471 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เนื่องจากมีผู้ประกอบการค้าเป็นจำนวนมากและไม่มีกฎหมายควบคุมการประกอบกิจการดังกล่าว

โดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ได้กำหนดกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภคที่อยู่ในความควบคุม และต้องได้รับอนุญาต หรือสัมปทานจากรัฐมนตรีผู้เกี่ยวข้องก่อน จึงจะสามารถดำเนินการได้ ได้แก่ การรถไฟ การรถราง การขุดคลอง การเดินอากาศ การประปาการชลประทาน การไฟฟ้า การผลิตเพื่อจำหน่ายหรือจำหน่ายก๊าซโดยระบบเส้นท่อไปยังอาคารต่างๆ

บรรดากิจการอื่นอันกระทบกระเทือนถึงความปลอดภัยหรือ ผาสุกของประชาชนตามที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกา การอนุญาตหรือการให้สัมปทานตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ไม่มีแนวทางปฏิบัติหรือหลักเกณฑ์ที่แน่นอน

วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 รัฐบาลที่คณะรัฐประหารตั้งขึ้นโดยมีนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี ได้จัดทำ “พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535” เมื่อวันที่ 8

เมษายน พ.ศ. 2535 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการร่วมดำเนินงานระหว่างรัฐและเอกชน แต่เกิดปัญหาสร้างขั้นตอนที่ยุงยากจนเป็นอุปสรรคในการอนุมัติโครงการต่างๆ

จึงมีความพยายามที่จะแก้ไขกฎหมายดังกล่าว ได้มีการร่างกฎหมายฉบับใหม่เสนอโดย นายกรณ์ จาติกวณิช รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลัง เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีที่มีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2554 ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในหลักการ

ก็ได้ส่งร่างกฎหมายดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตรวจพิจารณา ร่างกฎหมายดังกล่าวแล้วเสร็จ เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2555 ต่อมาในวันที่ 29 มีนาคม 2555

คณะรัฐมนตรีซึ่งมีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบร่างกฎหมายดังกล่าว ที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากคณะกรรมการกฤษฎีกาและได้เสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณา และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2556 เรียกว่า

“พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2556” มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 4 เมษายน 2556

การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ คืออะไร

การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ คือ การอนุญาต หรือให้สัมปทาน หรือให้สิทธิแก่เอกชนดำเนินกิจการของรัฐ ทั้งในกิจการเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม ซึ่งกิจการของรัฐดังกล่าวต้องเป็นกิจการที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ต้องทำตาม กฎหมาย หรือกิจการดังกล่าวจะต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือทรัพย์สินของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

- ประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการดำเนินกิจการและการใช้ทรัพยากรของรัฐ
- การยืดถือวินัยการเงินการคลัง
- ประโยชน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจจากการดำเนินโครงการ
- ความโปร่งใสในกระบวนการตัดสินใจที่เกี่ยวข้อง
- การจัดสรรความเสี่ยงที่เหมาะสมของโครงการระหว่างรัฐกับเอกชน
- สิทธิและประโยชน์ของผู้รับบริการและผู้ให้บริการ
- การส่งเสริมการแข่งขันอย่างเป็นธรรมระหว่างเอกชนที่ประสงค์จะร่วมลงทุน

จุดเด่นของการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

- รัฐบาลสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยจัดให้มีแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ และสามารถ พัฒนาประเทศได้อย่างเป็นระบบครบถ้วน

ลดภาระงบประมาณจากการลงทุนที่ซ้ำซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

เพื่อทำหน้าที่กำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในรูปแบบการให้เอกชนร่วมลงทุน

- ลดขั้นตอนให้มีความกระชับ

พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนที่ชัดเจน และกำหนดกระบวนการที่ชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้

- ปรับปรุงบทบัญญัติให้มีความชัดเจน

มีหลักเกณฑ์การคำนวณมูลค่าโครงการ

และมีมาตรการรองรับการแก้ไขและการทำสัญญาใหม่

- มีข้อกำหนดสัญญามาตรฐานที่เป็นสากล

สร้างความเชื่อมั่นและเป็นที่ยอมรับของภาคเอกชน

- จัดให้มีกองทุนส่งเสริมการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐเพื่อผลักดันให้มีการจัดทำโครงการที่รวดเร็วมากขึ้น

• ประโยชน์ของการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

การพิจารณาดำเนินการอย่างครบวงจร (Whole of Life Cycle Cost)

การพิจารณาดำเนินการทั้งหมดตลอดอายุสัญญา ตั้งแต่ต้นทุนการศึกษาและพัฒนาโครงการ ต้นทุนการออกแบบ ต้นทุนการก่อสร้าง ต้นทุนการดำเนินงานและต้นทุนการบำรุงรักษา รวมทั้งคำนึงถึงต้นทุนด้านผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สัญญาเอกชนบริหารจัดการโครงการให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ความคุ้มค่าทางการเงิน (Value for Money)

การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐต้องแสดงให้เห็นว่า เกิดความคุ้มค่าทางการเงินมากกว่าการที่ภาครัฐดำเนินการเอง ทั้งนี้ นอกจากการคำนึงถึงต้นทุนดำเนินการแล้ว ต้องมีการพิจารณาถึงคุณภาพการให้บริการประชาชนและประโยชน์ในด้านอื่น ๆ รวมด้วย

การจัดสรรความเสี่ยงระหว่างคู่สัญญาที่เหมาะสม (Risk Sharing)

มีการจัดสรรความเสี่ยงอย่างเหมาะสมระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยพิจารณาจากฝ่ายที่สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงในแต่ละประเภทได้ดีที่สุดเป็นผู้รับความเสี่ยงนั้นๆ

การพัฒนากระดับการให้บริการให้ดียิ่งขึ้น (Improved Level of Service)

การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เป็นการผสมผสานความเชี่ยวชาญระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการให้ทรัพยากร รวมทั้งเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อการพัฒนาคุณภาพการให้บริการต่อสาธารณะ

การเพิ่มขีดความสามารถในการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ